

Palgablogi: Eestis on justkui kaks palgaturgu

Kadri Seeder

Palgainfo Agentuuri juht ja analüütik

24. septembril 2014 avaldas [Statistikaamet](#) põhjalikuma sissevaate erasektori töötasudesse omaniku liigi järgi. Samal teemal rääkis ka Mare Kusma 10.09. toimunud [Palga Päeval](#).

Vaadates avaldatud andmeid tekib tunne justkui oleks Eestis kaks palgaturgu. Riigi ja välismaiste isikute omanduses olevate organisatsioonide töötasud on rohkem kui kolmandiku võrra kõrgemad eesti omanikele kuuluvate organisatsioonide ja kohalike omavalitsuste töötasudest.

Vahe riigi ja välisfirmade ning eesti kapitalil põhinevate ja kohalike omavalitsuste töötasudes on viimastel aastatel kasvanud. Samas kui vaadata kahe viimase kvartali muutusi, siis on välisomanikuga organisatsioonides töötasu kasv pidurdunud. Riigi, kohalike omavalitsuste ja eesti kapitaliga organisatsioonide töötasud on jätkanud suhteliselt jõudsat kasvu. (Vaata lisatud slide)

Välisomanikega ettevõtete palgatase on üle 1000 euro pea kõigil tegevusaladel

Tegevusvaldkondade lõikes on erinevused erasektoris lähtuvalt omanikuliigist samuti suured. Välismaa omanikega ettevõtetes oli II kvartalis 2014 keskmine brutokuupalk üle 1000 euro kõigis valdkondades, väljaarvatud majutus ja toitlustus.

Eesti kapitalile kuulutavates organisatsioonides jäi töötasude tase kõigis tegevusvaldkondades märgatavalt alla välisomanikega organisatsioonide omale, kus saab võrdlust teha. Suuremad olid erinevused veonduses ja laonduses, kinnisvara ning info ja side valdkonnas.

Võrreldes töötasude muutusi tegevusvaldkondades eelmise aasta sama perioodiga, näeme, et kohati on need lähtuvalt omaniku liigist suisa vastupidised. Välismaiste omanikega organisatsioonides on töötasu kasvanud kiiremas tempos majutuse ja toitlustuse, halduse- ja abitegevuste ning hulgi- ja jaekaubanduse valdkonnas. Ülejäänud valdkondades on keskmine brutokuupalk rohkem kasvanud eesti omanikega organisatsioonides.

Veonduses ja laonduses, ehituses ning kutse-, teadus- ja tehnikelas tegevuses oli välismaiste omanikega organisatsioonides keskmine brutokuupalk käesoleva

aasta II kvartalis väiksem kui möödunud aasta samal perioodil.

Välisomanikud domineerivad finants ning info ja side sektorites

Välismaistele omanikele kuuluvad organisatsioonid annavad tööd 28% töötajatest. Sektorites on aga välisomanike osatähtsus üsna erinev. Finants- ja kindlustustegevuses, samuti info ja side valdkonnas annavad välisomanikele kuuluvad organisatsioonid tööd üle poolele töötajaskonnast. Nendes valdkondades on ka keskmiselt kõrgemad töötasud. Teistes sektorites jääb välisomanike osatähtsus tööandjatena kolmandiku piiresse või alla selle. Näiteks ehituses on välisomanike osatähtsus 6%, kinnisvaras 10%.

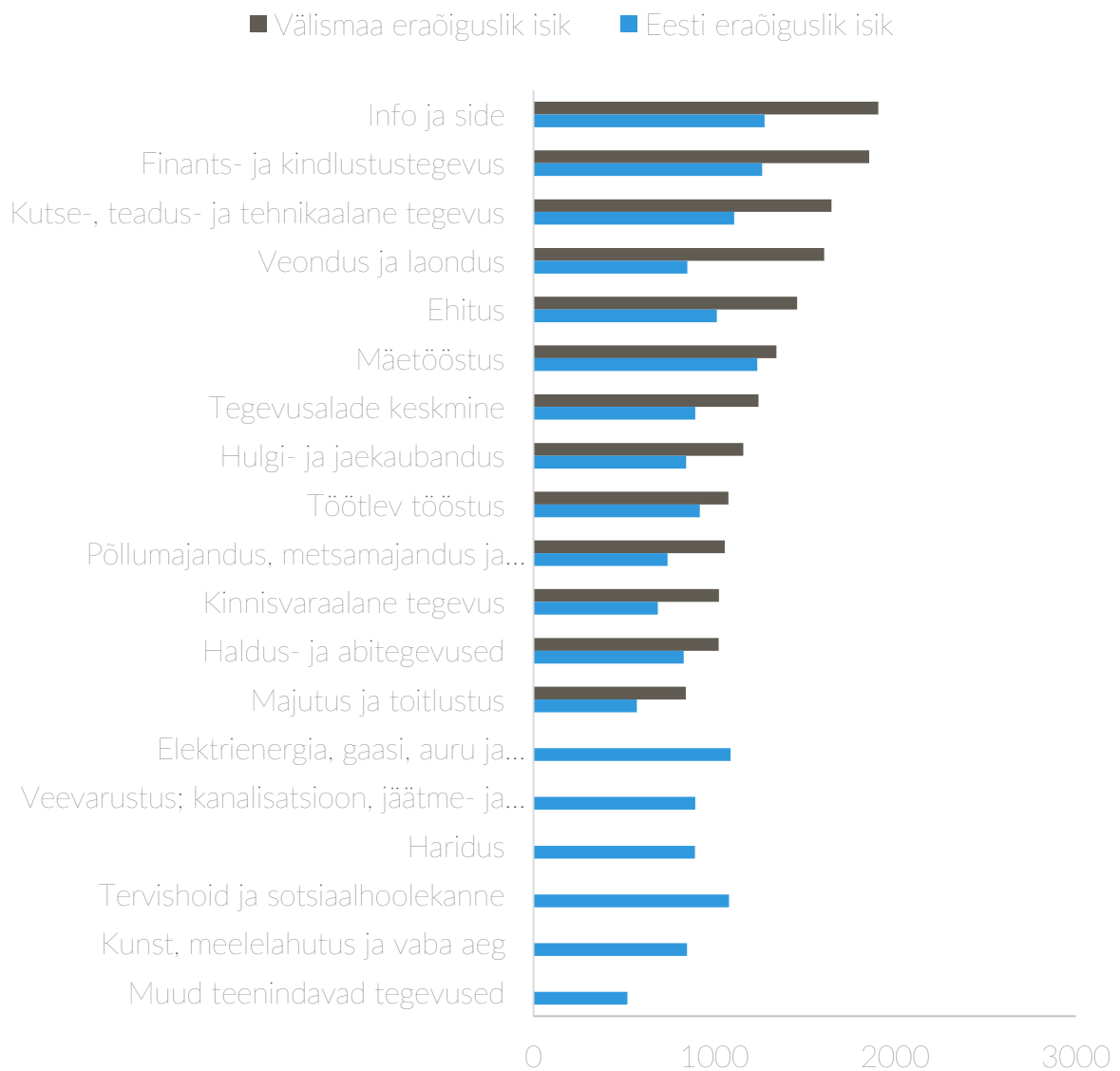
Eraldiseisvad palgaturud?

Üks võimalik põhjus, miks nii välisomanduses olevate ettevõtete töötasu kui ka riigi organisatsioonide töötasud kasvavad teistsuguses tempos ja toimivad justkui omaette palgaturul, on piiratud ringis tehtavad turuvõrdlused. Hay Groupi, Merceri või Fontese palgauuringutes domineerivad osalejate seas välisomanduses olevad organisatsioonid ja riigisektor. Osalejaid võrdlevad palgatasemeid omavahel ning püüavad positsioneerida end mediaanile või sellest kõrgemale, mis tähendabki selle grupi töötasude kiiremat tõusu.

Teine põhjus võib olla see, et Eestis asuvad tütarfirmade juhid püüavad igaks juhuks emafirmalt maksimaalselt suurt palgafondi välja kaubelda, samal ajal kui eesti omanikega organisatsioonid, kus väiksemates ettevõtetes on omanik sageli ka tegevjuht, ollakse töötajate kasvuga pigem ettevaatlikumad. Erinevat käitumist võib näha ka buumi ja kriisi ajal, mil palgakasv, aga ka langus, oli suurem eesti kapitaliga ettevõtetes.

Märkus: Statistikas eristatakse era- ja riigisektori omanduses olevaid majandusüksusi (ettevõtted, asutused, organisatsioonid). Erasektor jaotatakse omakorda välismaa eraõigusliku isiku ja Eesti eraõigusliku isiku majandusüksusteks, kus üle poole ettevõttest on vastavalt välismaise või eesti kapitali kontrolli all. Seega tuleb tekstis kasutatud „välisomanikele kuuluvaid organisatsioone“ mõista tähenduses, et neid kontrollib üle 50% ulatuses välismaine kapital.

Keskmine brutokuupalk II kv 2014

Allikas: Statistikaamet